

Dosarul nr. 1ra-1277/22
1-20087095-01-1ra-22082022

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Toma Nadejda,

Judecătorii: Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion și Boico Victor,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Buliga Dumitru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2022, în cauza penală în privința lui

Plamadeala Veaceslav xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.07.2020 – 13.05.2021;

Instanța de apel: 04.06.2021 – 31.05.2022;

Instanța de recurs: 22.08.2022 – 21.11.2022.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 13 mai 2021, a fost admisă parțial cererea avocatului Buliga Dumitru în numele inculpatului Plamadeala Veaceslav, privind încetarea procesului penal nr. 2019011876.

A fost încetat procesul penal în privința lui Plamadeala Veaceslav, în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că potrivit rechizitoriului, Plamadeala Veaceslav la data de 18 noiembrie 2019, aproximativ ora 14:30, în timp ce se afla pe bd. Ștefan cel Mare, 83, mun. Chișinău, în mod intenționat, din intenții huliganice, încalcând grosolan ordinea publică, fără motiv, deplasându-se cu automobilul de model „Mercedes 300D”, cu n/î xxxxx, a intrat pe teritoriul Primăriei mun. Chișinău și intenționat, a tamponat anexa la intrarea în clădirea Direcției Generale Arhitectură Urbanism și Relații Funciare a Primăriei mun. Chișinău din bd. Ștefan cel Mare, 83, mun. Chișinău, deteriorând-o, după care, coborând din automobil striga în adresa colaboratorilor Primăriei, acțiuni prin care tulbura ordinea publică, exprimată

prin manifestări brutale care denotă o vădită lipsă de cuviință, bun simț și de respect față de societate.

Acțiunile lui Plamadeala Veaceslav, au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.*

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie constatat că Plamadeala Veaceslav a săvârșit o faptă prejudiciabilă prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, în stare de iresponsabilitate, cu absolvirea acestuia de răspundere penală și aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical sub formă de internare într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

În motivarea apelului a indicat, că nu este de acord cu argumentele primei instanțe potrivit cărora Plamadeala Veaceslav a fost pus sub învinuire, în afara termenului de trei luni, contrar prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3), alin. (3) Cod de procedură penală, or, potrivit Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, având în vedere declararea de către Organizația Mondială a Sănătății a pandemiei de coronavirus (COVID 19), la 11 martie 2020, s-a dispus înlocuirea de către Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică, a codului roșu la nivel național în legătură cu situația epidemiologică prin infecția cu COVID 19.

Prin urmare, a menționat că potrivit art. 1 al Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, pentru perioada 17 martie – 15 mai 2020, iar prin Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 1 din 18 martie 2020, în pct. 1 din Anexă, compartimentul termene de procedură, s-a stabilit că pe durata stării de urgență, termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel, nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență, instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

La fel, a mai indicat că potrivit pct. 10 subpct. 7 din Anexă, compartimentul cauze penale, s-a stabilit că pe durata stării de urgență, în cauzele în care nu se efectuează acte de urmărire penală sau procesul penal este suspendat potrivit prezentei hotărâri, prescripția răspunderii penale se suspendă.

Astfel, partea acuzării a precizat că ordonanța de punere sub învinuire a fost adusă la cunoștința învinuitului Plamadeala Veaceslav, în termen legal, iar instanța de judecată nu a luat în considerație acest aspect.

În concluzie, partea acuzării a indicat că soluția primei instanțe privind încetarea procesului penal în privința lui Plamadeala Veaceslav, în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau

condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, este una lipsită de temei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2022, a fost admis apelul, casată sentința primei instanțe, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a constatat săvârșirea de către Plamadeala Veaceslav, a faptei prejudiciabile prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, în stare de iresponsabilitate, cu absolvirea acestuia de răspundere penală și aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical sub formă de internare într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că atât din declarațiile participanților la proces, precum și din materialele cauzei penale, rezultă că la moment inculpatul Plamadeala Veaceslav este internat în instituția medicală IMSP SCP Spitalul Clinic de Psihiatrie, fapt confirmat prin procesul-verbal de audiere a acestuia din data de 22 mai 2020 (f.d.126), în care se indică locul efectuării audierii, și anume – IMSP SCP Spitalul Clinic de Psihiatrie, precum și prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 30 decembrie 2019, prin care Plamadeala Veaceslav a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1), 287 alin. (1), 320¹ Cod penal, fiindu-i aplicată măsura cu caracter medical sub formă de internare în instituția psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

Astfel, reținând prevederile art. 143 alin. (1) pct. 3) și 6) Cod de procedură penală, art. 23 alin. (1), 99, 100 alin. (2), 101 alin. (1) Cod penal, art. 498 alin. (1), (2) pct. 1)-5), 499 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel a menționat că cauza penală nr. 2019011876, în privința lui Plamadeala Veaceslav, a fost expediată în instanța de judecată conform ordonanței privind aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, pentru a fi constatată săvârșirea faptei social periculoase prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, pentru aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical, cu supraveghere obișnuită, în cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic de Psihiatrie.

În acest context, instanța de apel a constatat că prima instanță examinând cauza penală a admis o eroare de drept material și procesual penal, încetând procesul penal nr. 2019011876, de învinuire a lui Plamadeala Veaceslav în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, până a se expune asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului, din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Prin urmare, instanța de apel a precizat că din analiza prevederilor art. 499 alin. (1) Cod de procedură penală, coroborat cu art. 285 Cod de procedură penală, se deduce că legislatorul nu a stabilit drept temei pentru încetarea procesului penal de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical – alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi

penale și tragerea la răspundere penală. Or, procesul penal de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical, nu poate fi încetat din acest motiv, deoarece persoana în privința căreia se solicită aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, nu este trasă la răspundere penală și este absolvită de ea, în temeiul art. 23 Cod penal, din motivul săvârșirii faptei prejudiciabile în stare de iresponsabilitate.

Instanța de apel a stabilit că prima instanță la judecarea cauzei penale a reținut prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care nu sunt aplicabile speței. Or, judecarea cauzei urma să aibă loc potrivit normelor stipulate în Partea specială, titlul II, capitolele I-III ale Codului de procedură penală, ce reglementează condițiile generale ale judecării cauzei, punerea pe rol și judecarea lor în primă instanță, cu respectarea reglementărilor procedurii speciale care prevăd procedura aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical, stipulate în art. 488-503 Cod de procedură penală.

Fapta social periculoasă incriminată lui Plamadeala Veaceslav, a fost calificată de organul de urmărire penală în baza art. 287 alin. (1) Cod penal.

Așadar, instanța de apel a constatat că Plamadeala Veaceslav, la data de 18 noiembrie 2019, aproximativ ora 14:30, în timp ce se afla pe bd. Ștefan cel Mare, 83, mun. Chișinău, în mod intenționat, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, fără motiv, deplasându-se cu automobilul de model „Mercedes 300D”, cu n/î xxxxx, a intrat pe teritoriul Primăriei mun. Chișinău și intenționat, a tamponat anexa la intrarea în clădirea Direcției Generale Arhitectură Urbanism și Relații Funciare a Primăriei mun. Chișinău, din bd. Ștefan cel Mare, 83, mun. Chișinău, deteriorând-o, după care coborând din automobil striga în adresa colaboratorilor Primăriei, acțiuni prin care tulbura ordinea publică, exprimată prin manifestări brutale care denotă o vădită lipsă de cuviință, bun simț și de respect față de societate.

Examinând probatorul administrat, instanța de apel a conchis că în speță, a fost dovedită săvârșirea de către inculpatul Plamadeala Veaceslav, a faptei prejudiciabile, prin următoarele probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, și anume: *declarațiile reprezentantului legal al inculpatului Plamadeala Igor; declarațiile martorului Burlac Iurie; declarațiile martorului Boldescu Alexandru; declarațiile martorului Nagorneac Constantin; procesul-verbal de examinare a obiectului din 10 iunie 2020 (f.d.30); raportul de expertiză judiciară nr. 202035A0160 din 05 iunie 2020; (f.d.105-112).*

În concluzie, instanța de apel a precizat că din ansamblul de probe examinate în ședința de judecată, cu certitudine s-a constatat că Plamadeala Veaceslav, a săvârșit fapta prejudiciabilă prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal.

Or, faptul tamponării anexei la intrarea în clădirea Direcției Generale Arhitectură Urbanism și Relații Funciare a Primăriei mun. Chișinău din bd. Ștefan cel Mare, 83, mun. Chișinău, de către Plamadeala Veaceslav, se

demonstrează prin procesul-verbal de cercetare la fața locului, din 18 noiembrie 2019, prin care a fost cercetat locul săvârșirii infracțiunii, amplasat pe str. Ștefan cel Mare, nr. 83, mun. Chișinău. În cadrul efectuării cercetării la fața locului, fiind ridicat, mijlocul de transport de model „Mercedes 300 D”, cu n/î xxxxx, de culoare roșie (f.d.23-29); precum și prin procesul-verbal de examinare a obiectului din 10 iunie 2020, obiectul cercetării fiind automobilul de model „Mercedes 300 D”, cu n/î xxxxx, de culoare roșie (f.d.30), în coroborare cu declarațiile martorului Burlac Iurie, potrivit cărora acesta i-a încredințat automobilul lui Plamadeala Veaceslav având înțelegerea ca ultimul să-l procure la suma de 1 700 euro, iar Plamadeala Veaceslav lăsându-i arvuna de 100 euro și plecând cu automobilul.

Instanța de apel a menționat că potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202035A0160 din 05 iunie 2020, expertul judiciar psihiatru a constatat că: „Plamadeala Veaceslav suferă de maladie psihică cronică: Tulburare delirantă persistentă. Plamadeala Veaceslav în momentul săvârșirii infracțiunii, suferea de maladie psihică cronică: „Tulburare delirantă persistentă”. Conform stării psihice sus-numitul la momentul săvârșirii infracțiunii, nu avea capacitatea de a-și dea seama de acțiunile sale și nu le putea dirija, deci a acționat fără discernământ. *În caz dacă în instanța de judecată va fi probată vinovăția cet. Plamadeala Veaceslav, expertul judiciar psihiatru pledează ca ultimul să fie recunoscut iresponsabil.* Actualmente cet. Plamadeala Veaceslav, în stare de boală psihică, este lipsit complet de atitudinea critică față de starea sa a sănătății și comportament, prezintă pericol pentru societate, deci, *expertul judiciar psihiatru pledează pentru aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical, în sens că Plamadeala Veaceslav să fie îndreptat la tratament prin constrângere într-o instituție psihiatrică cu supravegherea obișnuită (din cadrul IMSP SCP).*

Astfel, instanța de apel a conchis că din ansamblul de probe examinate în ședința de judecată în instanța de apel, cu certitudine s-a constatat faptul că Plamadeala Veaceslav a săvârșit fapta prejudiciabilă prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, în stare de iresponsabilitate.

Prin urmare, reținând prevederile art. 499 Cod de procedură penală, art. 99, 100 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a reiterat faptul că întrucât prin raportul de expertiză judiciară nr. 202035A0160 din 05 iunie 2020, efectuat de către expertul judiciar din cadrul Centrului de Medicină Legală, s-a constatat că Plamadeala Veaceslav suferă de „Tulburare delirantă persistentă”, din care motiv inculpatul a fost recunoscut iresponsabil de fapta ce i se incriminează și este necesară aplicarea măsurilor cu caracter medical pentru tratament prin constrângere în instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită, se impune dispunerea măsurii respective în privința acestuia.

5. Avocatul Buliga Dumitru în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 4), 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei

de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, ori cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel abuziv a încălcat dreptul la apărare al inculpatului Plamadeala Veaceslav, care este un drept fundamental prevăzut de art. 6 CEDO, deoarece instanța a ignorat cererea de amânare depusă de apărătorul inculpatului, Buliga Dumitru, desemnând un apărător care acordă asistență juridică garantată de stat.

Așadar, indică că apărătorul inculpatului Buliga Dumitru, deși a solicitat amânarea procesului de judecată, totuși instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia, solicitând desemnarea unui avocat de la asistență juridică garantată de stat, și în aceeași ședință a judecat apelul procurorului fără ca avocatul desemnat, să studieze materialele cauzei și fără ca acesta să-i asigure o apărare efectivă, în contextul în care în speță se impunea prezentarea unor probe suplimentare care demonstrează lipsa necesității aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical, or, inculpatul anterior a fost plasat prin constrângere la tratament în Spitalul de Psihiatrie, însă ulterior în baza demersului comisiei și încheierii irevocabile a instanței de judecată, acesta a fost externat.

În acest context, reiterează partea apărării că Plamadeala Veaceslav nu a beneficiat de un drept la apărare în sensul art. 6 § 3 lit. c) CEDO, or, instanța de apel solicitându-i lui Plamadeala Veaceslav în aceeași ședință de judecată, un apărător din oficiu și continuând examinarea cauzei, nu a ținut cont de eficacitatea unei apărări.

De asemenea, susține că instanța de apel nu a verificat fiecare probă separat, sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței și veridicității, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

Consideră că instanța de apel eronat a conchis că procesul penal în privința lui Plamadeala Veaceslav nu poate fi încetat din motiv că persoana în privința căreia se solicită aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, nu este trasă la răspundere penală și este absolvită de aceasta, în temeiul art. 23 Cod penal, pentru săvârșirea faptei prejudicialele în stare de iresponsabilitate, or, în cadrul unui proces penal în care o persoană este învinuită de săvârșirea unei infracțiuni, totalitatea probelor vor fi cercetate sub aspect complet și obiectiv pentru a demonstra vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Starea de iresponsabilitate și aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, nu poate fi invocată pentru a menține o persoană în calitate de învinuit, în contextul în care aceasta, deși se liberează de răspundere penală, totuși pedeapsa se aplică, prin sentință, unei persoane învinuite în săvârșirea unei infracțiuni.

Totodată, precizează că în speță, la data de 09 februarie 2022, prin încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani), a fost admis demersul directorului general IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Furtună Victor și în

consecință a fost încetată măsura de constrângere cu caracter medical, cu supraveghere obișnuită aplicată în privința lui Plamadeala Veaceslav, cu eliberarea imediată a acestuia, din motiv că persoana nu prezintă pericol social, ține legătura strânsă cu rudele sale și este așteptat acasă. La momentul dat starea pacientului este stabilă, cu ameliorare, se încadrează în acțiuni de resocializare, iar pericol social nu prezintă.

Mai mult, invocă că Plamadeala Veaceslav a fost internat în IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, la tratament prin constrângere, începând cu data de 05 februarie 2020 până la 09 februarie 2022, în baza sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 30 decembrie 2019, prin care s-a aplicat în privința lui Plamadeala Veaceslav, măsura cu caracter medical sub formă de internare în instituția psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

În acest context, evidențiază că aceste circumstanțe nu au putut fi invocate în instanța de apel, din motiv că instanța a dispus desemnarea unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, însă care nu a reușit să ia cunoștință cu materialele cauzei, iar în consecință probele nu au fost supuse unei cercetări complete și obiective.

Prin urmare, menționează partea apărării că măsura de constrângere cu caracter medical – internarea într-o instituție psihiatrică, aplicată în privința lui Plamadeala Veaceslav, nu va contribui la realizarea scopul prevăzut de legea penală, or, persoana în privința căreia a fost aplicată această măsură, a fost supusă deja unui astfel de tratament forțat, care s-a soldat cu resocializarea acestuia, precum și dispariția pericolului social, astfel că decade necesitatea reinternării forțate a acestuia, la tratament, în baza Raportului de expertiză judiciară la care face trimitere instanța de apel, or, acesta s-a consumat în fapt și nu este valabil la data examinării cauzei de către instanța de apel.

În concluzie, susține partea apărării că la examinarea cauzei în instanța de apel, inculpatului Plamadeala Veaceslav nu i-a fost acordat dreptul la o apărare efectivă, iar instanța a reținut probe care nu au fost verificate în ședința de judecată. Instanța de apel a adoptat o decizie care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

6. Procurorul a depus referință la recursul declarat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

În opinia procurorului, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, iar decizia contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

7. Judecând recursul ordinar declarat de către partea apărării în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța

de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată că, aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat în speță, acesta se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4) și 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, atunci când: 4) *judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii;* 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Examinând argumentele recursului prin prisma temeiurilor de casare invocate, Colegiul penal lărgit constată că acestea și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, din considerentele ce urmează.

Așadar, verificând materialele cauzei penale prin prisma argumentelor formulate de recurent, Colegiul penal lărgit reține, că potrivit ordonanței privind aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical din 26 iunie 2020, a fost dispusă expedierea cauzei penale în privința lui Plamadeala Veaceslav, care a săvârșit fapta social periculoasă prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, în instanța de judecată, pentru aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical, cu supraveghere obișnuită, în cadrul

Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic de Psihiatrie.

Prin sentința primei instanțe, a fost admisă parțial cererea avocatului Buliga Dumitru în numele inculpatului privind încetarea procesului penal nr. 2019011876, fiind dispusă încetarea procesului penal în privința lui Plamadeala Veaceslav în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Judecând apelul procurorului, instanța de apel a casat sentința primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, a constatat săvârșirea de către Plamadeala Veaceslav a faptei prejudiciabile prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, în stare de iresponsabilitate, cu absolvirea acestuia de răspundere penală, fiindu-i aplicată măsura de constrângere cu caracter medical sub formă de internare într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

Cu referire la aceste aspecte, instanța de recurs menționează că aprecierea juridică a acțiunilor persoanei iresponsabile se poate baza doar pe date ce caracterizează pericolul social al faptei prejudiciabile, prevăzute de legea penală, ce a fost comisă. Concomitent, nu se iau în considerație circumstanțele ce nu au o legătură directă cu fapta cercetată (antecedentele penale, aplicarea în trecut a măsurilor de constrângere cu caracter medical etc.).

În caz de constatare, ca fiind dovedit, că persoana a comis în stare de iresponsabilitate o faptă prejudiciabilă prevăzută de legea penală sau după comiterea faptei prejudiciabile s-a îmbolnăvit de o boală psihică, *în partea descriptivă a sentinței urmează să fie dispuse constatările instanței cu privire la circumstanțele faptelor săvârșite în baza probelor verificate și examinate, că aceste fapte au fost săvârșite de către această persoană, să fie dată aprecierea juridică acțiunilor comise de făptuitor și să fie aduse motivele hotărârii adoptate.*

De asemenea, Colegiul penal lărgit precizează că potrivit art. 497 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, judecarea cauzelor trimise instanței în baza art. 495 se face în ședință de judecată, potrivit dispozițiilor din Partea specială titl. II cap. I și III, cu participarea obligatorie a procurorului și apărătorului. *La ședința de judecată trebuie să fie verificate probele care dovedesc că persoana în cauză a săvârșit sau nu fapta prejudiciabilă prevăzută de legea penală, ascultate concluziile experților asupra stării psihice a inculpatului și controlate alte circumstanțe care au importanță esențială pentru soluționarea chestiunii privind aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.*

Deși aceste prevederi sunt obligatorii, instanța de recurs constată că instanța de apel nu a ținut cont de ele, nu a cercetat fondul cauzei, nu s-a expus asupra probelor administrate în speță, referindu-se superficial asupra acestora, fără a le descrie și a le aprecia.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit subliniază, că în cazul în care instanța de apel a casat sentința primei instanțe, adoptând o nouă hotărâre prin

care a constatat săvârșirea de către Plamadeala Veaceslav a faptei prejudiciabile prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, în stare de iresponsabilitate, absolvindu-l pe inculpat de răspundere penală și aplicându-i măsura de constrângere cu caracter medical sub formă de internare într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită, aceasta urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe în sprijinul soluției adoptate, fapt care în speță nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a circumstanțelor cauzei penale, lăsând fără justă apreciere probatoriul administrat pe cauză.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 31 mai 2022, instanța de apel a dispus cercetarea probelor administrate în speță, examinând inclusiv și *procesul-verbal de cercetare la fața locului din 18 noiembrie 2019*, însă acesta nu se regăsește și în decizie.

Mai mult, deși această probă nu se regăsește în descriptivul deciziei, instanța de apel a reținut-o în argumentarea soluției adoptate, concluzionând că „..... *faptul tamponării anexei la intrarea în clădirea Direcției Generale Arhitectură Urbanism și Relații Funciare a Primăriei mun. Chișinău din bd. Ștefan cel Mare, 83, mun. Chișinău, de către Plamadeala Veaceslav, se atestă prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 18 noiembrie 2019, prin care a fost cercetat locul săvârșirii infracțiunii.....*”, fapt ce atestă că instanța de apel nu a apreciat prin coroborare toate probele cercetate în cadrul ședinței de judecată.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestor și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Instanțelor de judecată le revine sarcina de a aprecia probele în baza legii. Exigențele dreptului la un proces echitabil impun ca aprecierea probelor să nu fie arbitrară sau nerezonabilă în mod evident. În caz contrar, se încalcă articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (*a se vedea De Tommaso v. Italia [MC], 23 februarie 2017, § 170, și Hodžić v. Croația, 4 aprilie 2019, § 58; Makeyan și alții v. Armenia, 5 decembrie 2019, § 47*).

De asemenea, în opinia instanței de recurs sunt plauzibile și argumentele părții apărării invocate în cererea de recurs potrivit căroră inculpatul Plamadeala Veaceslav nu a beneficiat de un drept la apărare în sensul art. 6 § 3 lit. c) CEDO.

În acest context, Colegiul penal lărgit reține că potrivit materialelor cauzei, interesele inculpatului Plamadeala Veaceslav sunt reprezentate de către avocatul ales prin contract, Buliga Dumitru (f.d.115, vol.I), care a participat atât la desfășurarea urmăririi penale, precum și în cadrul primei instanțe.

Totodată, analizând procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 31 mai 2022 (f.d.14-17, vol.II), se atestă că în numele inculpatului Plamadeala Veaceslav, din motive neclare, a participat avocatul desemnat de către coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Cazacu Dumitru, fapt confirmat prin mandatul anexat la dosar, datat cu aceeași zi – 31 mai 2022 (f.d.12, vol.II), iar în privința avocatului Buliga Dumitru, care este un apărător ales, lipsește citarea legală.

Deși la f.d. 3-4, vol.II, sunt anexate două extrase din aplicația „viber”, care redau înștiințarea unor participanți la procesul de judecată, din acestea nu rezultă cu claritate persoanele care au fost citate pentru ședința de judecată stabilită la 31 mai 2022, ora 10:30.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel în mod pripit a dispus examinarea cauzei cu prezența avocatului Cazacu Dumitru, care a fost desemnat de către coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, în aceeași zi, fără citarea legală a avocatului Buliga Dumitru, care este un apărător ales prin contract, or, instanța de apel urma să clarifice toate circumstanțele referitor la neprezentarea ultimului în ședința de judecată.

În acest sens, instanța de recurs menționează că asigurarea dreptului la apărare este una din garanțiile desfășurării procesului de judecare a cauzei cu respectarea principiului contradictorialității, întrucât participarea apărătorului în procesul penal asigură protejarea drepturilor și libertăților inculpatului prevăzute de lege și contribuie la cercetarea obiectivă, sub toate aspectele și multilaterală a cauzei.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4) și 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea remiterii cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să aprecieze toate circumstanțele cauzei, să emită o soluție clară și motivată, să țină cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în

acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit.

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul Buliga Dumitru în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2022, în cauza penală în privința lui **Plamadeala Veaceslav xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **23 ianuarie 2023.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

Boico Victor